ZAVOD za GOZDOVE SLOVENIJE

HUDIČ JE,
če je ogenj gospodar

Požari v naravnem okolju, požari v gozdovih!

Kaj lahko naredimo, da do požara ne pride, kako ravnamo, če zagori gozd?

Požarna ogroženost slovenskih gozdov

Stopnje požarne ogroženosti

Zelo velika požarna ogroženost: gozdovi oziroma območja gozdov, kjer stalna nevarnost gozdnih požarov pomeni resno grožnjo njihovemu ekološkemu ravnovesju, varnosti ljudi in premoženja v gozdu in gozdnemu prostoru ali predstavlja stalno nevarnost za pospeševanje nepovratnih degradacijskih procesov v gozdu in gozdnem prostoru.

Velika požarna ogroženost: gozdovi oziroma območja gozdov, kjer občasna nevarnost gozdnih požarov pomeni resno grožnjo njihovemu ekološkemu ravnovesju, varnosti ljudi in premoženja v gozdu in gozdnem prostoru ali predstavlja nevarnost za pospeševanje nepovratnih degradacijskih procesov v gozdu in gozdnem prostoru.

Srednja požarna ogroženost: gozdovi oziroma območja gozdov, kjer nevarnost gozdnih požarov ni stalna ali občasna, predstavlja pa resno grožnjo gozdnim ekosistemom.

Majhna požarna ogroženost: gozdovi oziroma območja gozdov, ki niso razvrščena v nobeno drugo stopnjo.

Dejanska požarna ogroženost

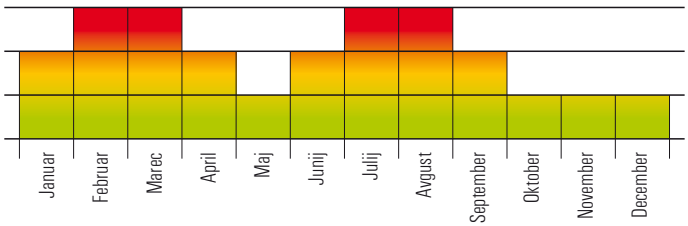

Spreminja se v času in prostoru, predvsem v povezavi z vremenskimi pogoji v preteklih dneh, tednih lahko tudi mesecih in v danem trenutku.

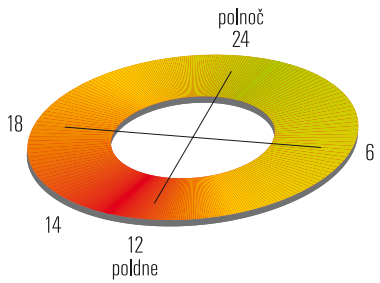

Pogoji za nastanek požara

Trikotnik gorenja

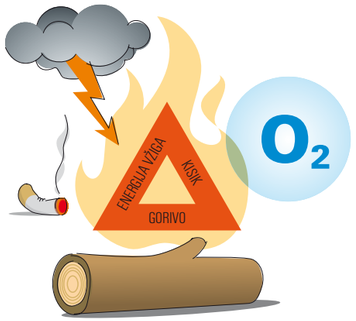

Za nastanek požara morajo biti izpolnjeni trije pogoji
- **prisotnost goriva**
- **prisotnost kisika**
- **energija vžiga**

To so elementi trikotnika gorenja.

Če odstranimo enega od pogojev gorenja, ogenj ugasne.
V naravnem okolju to lahko storimo na različne načine:

energijo vžiga lahko odstranimo z **ohlajanjem** z vodo

kisik odvzamemo s **posipanjem** ognja in goriva z zemljo, ki ne vsebuje humusa

z **odstranjevanjem** oz. **ločevanjem** goriva med že gorečim gorivom in ne gorečim gorivom v bližini

Ogenj v naravnem okolju

Goriva v gozdu

Goriva v gozdu ločimo na:
- **lahko vnetljiva in hitro goreča** goriva, kot so opad, suha trava, grmičevje in nizka drevesa;

- **težje vnetljiva in počasi goreča** goriva, kot so panji, debele veje, hlodi in ostali debelejši lesni ostanki na tleh, debela in vlažna humusna plast, drevje nad 10 cm prsnega premera.

Gozd in varstvo gozdov pred požari

Gozdni požari povzročajo:
- zmanjšan donos gozda;
- opustošenje gozdnih rastišč;
- možnost nastanka erozije;
- ekološko škodo in zmanjšanje socialnih funkcij gozda;
- spreminjajo vrstno sestavo rastlinskih, živalskih in glivnih vrst v gozdu,
- ogrožajo premoženje, predvsem v naseljih, ki so blizu gozda,
- ogrožajo infrastrukturne objekte v gozdu,
- zmanjšujejo estetsko vrednost naših gozdov.

Uporaba odprtega ognja v naravnem okolju

Urejeno kurišče mora biti:
- obdano z negorljivim materialom;
- oddaljeno od dreves vsaj 10 m in 50 m od gozdnega roba;
- nadzorovano in zavarovano ves čas kurjenja.

Po končanem kurjenju ali sežiganju moramo pogasiti ogenj in žerjavico ter pokriti kurišče z negorljivim materialom. Ob zmernem vetru (6 m/s) moramo prenehati kuriti, sežigati ali uporabljati odprti ogenj. Ne smemo uporabljati gorljive tekočine in materiale, ki pri gorenju sproščajo močan dim ali strupene pline

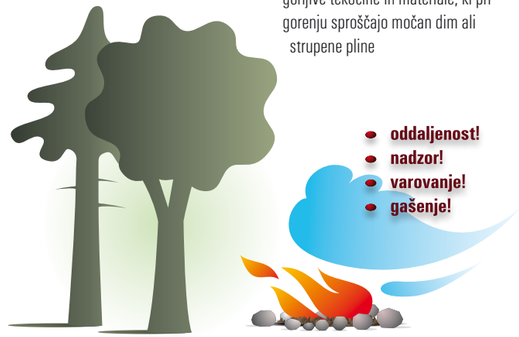

Vrste gozdnih požarov

Podtalni: gorijo podzemni deli rastlin in goriva v globjih delih tal. Ponavadi so nadaljevanje pogašenih talnih ali vršnih požarov. Lahko so tudi posledica udara strele. Težko jih je odkriti in pogasiti. Prikrito lahko tlijo v tleh nekaj dni, nakar se kot talni požar pojavijo nekaj deset metrov od mesta nastanka. Škode so lahko velike, saj uničujejo koreninske sisteme.

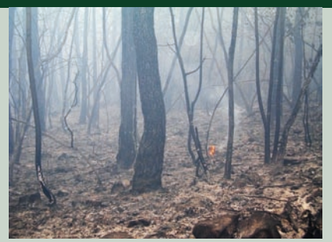

Talni: gori pritalno rastje, grmovnice in humusni sloj. Škode so ponavadi majhne.

Debelni: kjer so krošnje visoko nad tlemi, predvsem pri iglavcih, gorijo debla, krošnje pa ne. Debla ne zgorijo. To je vmesna oblika požara med talnim in vršnim. Lahko pa gori zgolj eno deblo, ki se je ožgalo zaradi udara strele. Škode so nekoliko večje kot pri talnem požaru.

Vršni oz. kompleksni: gori ves nadzemni del goriv v gozdu, vključno s krošnjami in debli. Vršni požar je vedno v kombinaciji s talnim požarom. Povzroča veliko škode in opustošenje gozda.

V gozdu je prepovedano:

- kuriti, razen na urejenih kuriščih in zaradi zatiranja podlubnikov;
- požigati travišča in ledine na območjih, kjer ogenj lahko ogrozi gozd;
- kuriti, sežigati ostanke kmetijskih rastlin na obdelovalnih kmetijskih zemljiščih, če ne moremo urediti kurišča;
- uporabljati odprti ogenj, ko je razglašena povečana požarna ogroženost naravnega okolja.

Kaj naredimo, če zagori gozd?

Ohranite prisebnost in ostanite mirni! Če ogenj ne ogroža vašega življenja oz. zdravja, ga poskušajte pogasiti oz. omejiti z razpoložljivimi sredstvi. Poskrbite za varen umik ljudi, ki so v vaši bližini. Če ugotovite, da ognja ne morete pogasiti sami, takoj pokličite Center za obveščanje na številko 112!

Operaterju povejte:

- **kdo kliče,**
- **kje gori,**
- **kakšen je obseg požara,**
- **ali so ogroženi ljudje in živali.**

Na varnem mestu počakajte na prihod gasilcev in jih usmerjajte h kraju požara.

ZAVOD za GOZDOVE SLOVENIJE

Večna pot 2, 1001 Ljubljana

T: (01) 470 00 50 • F: (01) 423 53 61 • www.zgs.gov.si

• Izdal in založil Zavod za gozdove Slovenije • Avtor in urednik: Jošt Jakša
• Ilustracija in oblikovanje: Studio Ajd, Dobravlje • Fotografije: Jošt Jakša, Milan Race, ZGRS Sežana • Tisk: Abakos, Cerknica • Naklada 14.000 izvodov • 2006